

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1523201170
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1523201170.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a Mgr. Andrea Hadnagyová v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, C., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, matky: D. E. B., F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, C., zastúpenej advokátkou: JUDr. Janka Hazlingerová, so sídlom Nobelova 9, Bratislava, a otca: C. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., adresa na doručovanie: H. X, C., zastúpený: PK law firm s.r.o., so sídlom Konventná 636/6, Bratislava, IČO: 54 231 191, o návrhu otca maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č.k. 69P/62/2023-106 zo dňa 27. apríla 2023 takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletým A. v každom kalendárnom týždni v utorok od 15:30 hod. do 18:00 hod., vo štvrtok od 15:30 hod. do 18:00 hod., a v každom párnom kalendárnom týždni v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod., a to až do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, vedeného na Okresnom súde Bratislava V, pod sp. zn. 69P/33/2023, výrokom II. vo zvyšnej časti návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a výrokom III. žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 234 ods. 2, § 324 ods. 1, 2 a 3, § 325 ods. 1, § 326 ods.1, § 329 ods. 1 a 2, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 1, § 2 ods. 1, § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

3. Rozhodnutie vecne dôvodil tým, že vyhodnotil zistené skutkové okolnosti a dospel k záveru, že za daných okolností je návrh dôvodný. Rodičia maloletého dieťaťa sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti od decembra 2022, kedy otec opustil spoločnú domácnosť. Obaja rodičia zhodne uviedli, že styk otca s maloletým prebieha počas posledných štyroch - piatich mesiacov vždy za prítomnosti tretej osoby, nakoľko to vyžaduje matka maloletého, no vždy sa s otcom vedia dohodnúť na realizácii tohto styku, ktorého rozsah však otec považuje za nedostatočný. Matka počas informatívneho výsluchu bez náležitého zdôvodnenia zdôraznila, že nesúhlasí s realizáciou styku častejšie ako raz do týždňa, tiež nesúhlasila s tým, aby bol maloletý sám s otcom.

4. Vzhľadom na situáciu v rodine a skutočnosť, že rodičia toho času spoločne nezabezpečujú starostlivosť o maloleté dieťa mal súd za to, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol styk s otcom dočasne upravený, nebol podriadený len jednostrannému rozhodovaniu matky, ale prebiehal v pravidelných intervaloch a dieťa tak nestratilo citové väzby na otca. Pre dieťa je veľmi dôležité, aby vnímalo vo svojom živote prítomnosť obidvoch rodičov, aj keď títo nežijú v spoločnej domácnosti. Maloleté dieťa má právo na kontakt s rodičom, rovnako ako má právo rodič v tomto prípade otec na kontakt so synom. Obmedzovanie styku otca s dieťaťom môže postupne viesť k pretrhnutiu citových väzieb, a preto je potrebné pre zdravý vývin a pre celkový rozvoj maloletého dieťaťa zabezpečiť kontakt s oboma rodičmi. Nakoľko medzi rodičmi nedošlo k uzatvoreniu dohody ohľadom úpravy styku otca s maloletým, súd prvej inštancie o úprave styku rozhodol autoritatívne, pričom prihliadal predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia.

5. Pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu nie je prvoradý záujem rodičov a ich predstavy ako dlho či ako často sa má stretávať s druhým rodičom, resp. to či by mal styk prebiehať za prítomnosti tretej osoby, ale práve záujem maloletého dieťaťa. Zároveň je potrebné v uvedenom konaní zdôrazniť, že rodičia žili až do decembra 2022 v spoločnej domácnosti, o maloletého zabezpečoval od jeho narodenia starostlivosť aj otec, pričom matka ani v súčasnosti počas realizácie styku otca s maloletým nezaznamenala nevhodné správanie sa otca, resp. nespochybnila jeho schopnosť postarať sa o maloletého. Navyše nebolo zrejmé, prečo by mala byť pri realizácii styku otca s maloletým prítomná tretia osoba, ktorá len „dohliada“ na priebeh tohto styku, ktorý je bezproblémový, a ktorej prítomnosť si vyžaduje len matka maloletého, nakoľko otcovi neverí.

6. Súd prvej inštancie pri určovaní rozsahu styku prihliadal najmä na nízky vek maloletého dieťaťa (21 mesiacov) a jeho denný režim zistený informatívnym výsluchom matky. V časti návrhu otca týkajúcej sa zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, otec žiadnym spôsobom neosvedčil, že v rodine existuje taká situácia, pre ktorú je potrebné upravovať výkon rodičovských práv a povinností formou neodkladného opatrenia. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov formou neodkladného opatrenia bez toho, že by boli osvedčené výnimočné dôvody a reálne osvedčená obava o život a zdravie dieťaťa, by neprimeraným spôsobom zasiahlo do práv druhého rodiča, zvýhodňovalo by jedného rodiča pred druhým a mohlo by tak prejudikovať rozhodnutie vo veci samej.

7. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletým A. podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého. Uviedla, že rozhodnutie je v napadnutej časti v rozpore so základnými zásadami uvedenými v Čl. 5 písm. b), c), d), e), f) a g) Zákona o rodine, a preto je potrebné ho zrušiť. Nariadené neodkladné opatrenie v súčasnej dobe je jedine a výlučne v záujme otca, v žiadnom prípade a za žiadnych okolností nie v záujme maloletého syna. Súd prvej inštancie vydaním napadnutého uznesenia podcenil dôležitý fakt, že maloletý syn je vo veku kedy potrebuje osobnú starostlivosť matky, nie je zvyknutý tráviť čas bez matky, pričom súd vôbec nerešpektoval návrhy matky ohľadom stretávania sa s otcom. Toto rozhodnutie súdu prvej inštancie výslovne poškodzuje maloletého a aj jeho ďalší zdravotný stav a psychický vývoj.

8. Súd prvej inštancie svojím konaním a napadnutým rozhodnutím poskytol ochranu iba právam otca, a to v neprimeranom rozsahu. Neodkladné opatrenie bolo uložené predčasne a vo vzťahu k maloletému bolo uložené nedôvodne a v z rozpore so záujmami maloletého, pretože otec sa mohol a môže s maloletým stýkať, matka stretávaniu nebránila, chcela iba, aby to bolo za jej prítomnosti vzhľadom na vek maloletého syna. Podľa nariadeného neodkladného opatrenia by sa otec stretával so synom v párnom kalendárnom týždni v utorok, štvrtok, sobotu aj v nedeľu, čo je neprimerane veľa a je to aj nad rámec toho, čo požadoval samotný otec. S takýmto stykom nesúhlasila a nesúhlasí, pretože má obavy o zdravie maloletého syna. Súd si nevyžiadal ani stanovisko opatrovníka napriek tomu, že opatrovníka vo veci ustanovil Uznesením zo dňa 22.02.2023. Súd tak rozhodol vo veci bez stanoviska opatrovníka maloletého iba na základe informatívneho výsluchu účastníkov, bez akejkoľvek akceptácie názorov matky maloletého. Informatívny výsluch sa uskutočnil dňa 24.04.2023 bez účasti opatrovníka maloletého, bol vedený jednostranne a neodborne, nebol vedený v záujme maloletého A., ale v záujme otca maloletého, pričom jeho práva neboli a nie sú ohrozené.

9. Matka sa obáva nechať maloletého samého iba s otcom z dôvodu, že otec stále prezentuje názor, že syn je rozmaznávaný a potrebuje nápravu vo výchove, prípadne až psychológa, tiež z dôvodu, že keď

pár mesačné dieťa plakalo a nedalo sa utíšiť, tak ich otec vyhnal do sprchy, aby ho upokojila, lebo je zle vychované, nálady otca sú nepredvídateľné, jeho konanie je nevypočítateľné. V prípade, že otec bude so synom sám, tak si iste prevezme syna a odvezie ho autom, syn ešte nebol sám v aute v sedačke len s vodičom, vždy tam bola aj ona, je pravdepodobné, že maloletý nebude pokojný a bude možno za ňou plakať. Takéto konanie maloletého doteraz u otca vždy vyvolalo nervozitu, že maloletý je zle vychovávaný a rozmaznaný a potrebuje prevýchovu. Matka sa obáva, že otec nie je pripravený postarať sa o maloletého syna a byť s ním sám, pretože v minulosti sa sám o syna nestaral nie preto, že nemohol, ale preto že nemal záujem. Matka má obavy pred záchvatmi zúrivosti a napádaním, bitkou zo strany otca.

10. Zároveň uviedla, že v súčasnej dobe je vedené trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví, kde je poškodenou, a to v dôsledku útokov otca maloletého, ktoré nie je zatiaľ ukončené, súd prvej inštancie mal o tom trestnom konaní vedomosť, a preto mal počkať na výsledky vyšetrovania a až potom rozhodovať o neodkladnom opatrení. Tým, že súd rozhodol vo veci predčasne a bez riadneho zistenia pomerov účastníkov konania a potreby ochrany maloletého dieťaťa, bez záverov trestného konania, nepriamo ohrozil zdravie a zdravý vývoj maloletého A.. Záverom odvolania navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil, pretože stretávanie sa otca s maloletým synom nie je potrebné upraviť nariadením neodkladného opatrenia.

11. K odvolaniu matky sa vyjadril otec s tým, že navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že napriek skutočnosti, že jeho styk s maloletým bol určený uznesením č.k. 69P/62/2023-106 zo dňa 27.04.2023 (ďalej len „Uznesenie“), matka toto Uznesenie nerešpektuje a bráni mu v jeho práve na styk s maloletým. Otec sa obáva, aby sa neoslabil vzťah maloletého s otcom tým, že mu matka neumožní sa s ním stykať podľa vykonateľného Uznesenia. Toto odlúčenie je pre neho nesmierne ťažké, keďže ešte minulý rok bol s maloletým neustále a to až do momentu, kedy išli s matkou od seba a každý začal žiť v inej domácnosti. V dôsledku uvedeného podal dňa 15.06.2023 Návrh na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, ktorý bol adresovaný Mestskému súdu Bratislava II a toto konanie je vedené pod sp. zn. 17Em/1/2023. V danej súvislosti podal dňa 25.05.2023 taktiež Oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu, pričom predmetné oznámenie je vedené Okresným riaditeľstvom PZ v Bratislave V, OO PZ Bratislava Petržalka-juh. Otec mal mať podľa vykonateľného Uznesenia umožnený styk s maloletým len dva dni, aj to len na veľmi krátku chvíľu - dňa 06.05.202 a 07.05.2023, kedy mal mať umožnený styk s maloletým, matka otcovi napísala, že má iný program, dňa 09.05.2023 otcovi bolo umožnené vidieť maloletého len na 30min. Matka otcovi nechcela ani v tento deň umožniť styk s maloletým z dôvodu, že je údajne chorý, pričom na naliehanie otca mu styk aspoň na 30 min. umožnila a otec sa presvedčil, že maloletý chorý nebol. V dňoch 11.05.2023, 16.05.2023, 18.05.2023, 20.05.2023, 21.05.2023, 23.05.2023, 25.05.2023, 30.05.2023, 01.06.2023, 04.06.2023, 06.06.2023, 08.06.2023, 11.06.2023, 13.06.2023 otcovi styk z dôvodu neumožnenia matky s maloletým umožnený nebol. Dňa 03.06.2023 mal otec na krátku chvíľu umožnený styk s maloletým na ihrisku aj to len v doprovide matky a svokra.

12. Otcovi nie je zrejmé, prečo matka uvažuje spôsobom, že ona je tá jediná, ktorú potrebuje maloletý, pričom neumožnenie styku otca s maloletým, považuje za to, čo by malo byť v najlepšom záujme maloletého. Matka zdôrazňuje, že súd podcenil fakt, že maloletý je vo veku, kedy potrebuje osobnú starostlivosť matky a tento nie je zvyknutý tráviť čas bez nej. Matka však sama dobre vie, že do novembra 2022, kedy bol otec v jednej domácnosti s ňou, bol dennodenne taktiež s maloletým až do incidentu, ktorý sa v tomto období stal medzi otcom a matkou, a ktorý matka nesmierne zveličila, pričom otec na upokojenie situácie pokladal za najlepšie riešenie, že budú ďalej bývať oddelene, keďže nemal záujem na eskalovaní napätia. Od tohto obdobia matka otcovi neumožnila styk s maloletým, s ktorým mu umožnila styk až od polovice januára 2023.

13. Počas informatívneho výsluchu matka na otázku, či bola svedkom toho, že by počas posledných 5 mesiacov (obdobie, kedy matka začala otcovi umožňovať styk do času konaného informatívneho výsluchu) otec na maloletého nejakým spôsobom verbálnym, či fyzickým útokom útočil, matka nič také nepotvrdila. Matka na základe toho, že nebola svedkom žiadneho fyzického a ani verbálneho útoku otca smerom k maloletému, nemá dôvod mať ani len hypotetickú domnienku, že by mohlo byť zdravie maloletého nejakým spôsobom ohrozené. Námetka matky ohľadom neúčasti kolízneho opatrovníka na informatívnom výsluchu taktiež nie je relevantná, keďže táto povinnosť z ničoho nevyplyva.

14. K odvolaniu matky sa kolízny opatrovník nevyjadril.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, účastníkom konania, matkou maloletého dieťaťa (§ 359 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 a § 357 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah (§ 65 CMP) a dôvody odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletého dieťaťa nie je dôvodné, napadnuté uznesenie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

16. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu, ktorým sa otec domáhal zverenia maloletého A. do osobnej starostlivosti matky a zároveň úpravy jeho styku s maloletým.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu matky maloletého dieťaťa ako aj s poukazom na obsah napadnutého uznesenia je posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď vyhovel návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy jeho styku s maloletým počas každého kalendárneho týždňa v utorok od 15:30 hod. do 18:00 hod., vo štvrtok od 15:30 hod. do 18:00 hod., a počas každého párneho kalendárneho týždňa v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod., a to až do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, vedeného aktuálne na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B5-69P/33/2023.

18. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2).

19. Podľa § 325 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (ods. 1). V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

20. Podľa § 330 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas (ods. 1). Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (ods. 2).

21. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) a § 28 ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

22. Podľa Článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

23. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery

v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

24. V článku 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa odseku 3 článku 24 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

25. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v mimosporovom konaní všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštračný výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu ako ustanovuje Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia v zmysle Civilného mimosporového poriadku.

26. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán, resp. účastníkov a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu.

27. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaného Článku 5 Zákona o rodine a Článku 24 Charty základných práv Európskej únie najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

28. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vrátane procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť.

29. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predstreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa, na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach). Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli, alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných, táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov.

30. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

31. Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom a čo v najväčšej miere znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré často majú mimoriadne nepriaznivý dopad na celkový psychický stav dieťaťa a jeho citovú výchovu. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaisťovať v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obojom rodičom, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali obaja rodičia prispievať a snažiť sa o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani to, že záujem na vytvorení a udržiavaní dobrých citových vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, je daný aj tým, že tento citový vzťah v prípade neočakávaných životných udalostí umožní nahraďovať výchovu týmto rodičom. Pri rešpektovaní všetkých vyššie uvedených prirodzených potrieb dieťaťa treba však v každom prípade posúdiť aj schopnosť rodiča na výchovu dieťaťa, a tomuto prispôbiť úpravu styku. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pritom vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

32. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

33. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že v danom prípade bola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov rodičov k maloletému dieťaťu, pretože otcom uvádzané dôvody predstavovali také skutočnosti, pre ktoré bol v zmysle vyššie uvedených právnych predpisov nevyhnutný zásah súdu formou neodkladného opatrenia z dôvodu hrozacej ujmy na strane maloletého dieťaťa.

34. Odvolací súd teda nezistil dôvod nesúhlasiť s napadnutým rozhodnutím ako i s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, na základe ktorých súd prvej inštancie návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy jeho styku s maloletým vyhovel. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v danej časti vyhovel. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, je objektívne presvedčivým a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie, keď matka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne relevantné dôvody spochybňujúce správnosť záverov odôvodnenia prvoinštančného súdu (§ 387 ods. 2 CSP).

35. Z osvedčených skutočností vyplýva, že maloletý A. pochádza z manželského zväzku rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti od decembra 2022, kedy otec spoločnú domácnosť opustil z dôvodu dlhodobých vzájomných nezhôd. Výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu doposiaľ upravený nebol. Medzi rodičmi maloletého naďalej pretrvávajú rodičovský konflikt, otec podal návrh na výkon rozhodnutia z dôvodu, že mu matka neumožňovala styk s maloletým v zmysle odvolaním napadnutého uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia. Obaja rodičia tiež podali na seba navzájom trestné oznámenia. Zo zhodných výpovedí rodičov pred súdom prvej inštancie počas informatívneho výsluchu vyplynulo, že styk otca s maloletým A. následne prebiehal nepravidelne raz týždenne vždy za prítomnosti matky, prípadne tretej osoby, nakoľko to vyžadovala matka. Zároveň takto vyplynulo, že matka nesúhlasila s realizáciou styku otca s maloletým častejšie ako jedenkrát týždenne a bez jej prítomnosti. Naopak, otec s rozsahom styku navrhovaným matkou nesúhlasil,

považoval ho za nedostatočný, zároveň nesúhlasil s prítomnosťou matky. Vzhľadom na uvedené skutkové okolnosti by bolo preto mylné domnievať sa, že rodičia sa na úprave styku otca s maloletým A. vedia dohodnúť, a preto nie je nutné nariadiť neodkladné opatrenie ako to uvádza matka v odvolaní.

36. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, odvolania matky, ako aj celého predloženého spisového materiálu v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné konsolidovať situáciu vo vzťahu k maloletému A. nariadením neodkladného opatrenia, ktorým bol upravený styk otca s maloletým. Súd prvej inštancie správne posúdil danú situáciu, keď dospel k záveru, že je odôvodnená potreba rozhodnúť dočasne o úprave styku otca s maloletým v záujme zachovania vzťahu rodič – dieťa. Vychádzajúc zo skutkových okolností zistených súdom prvej inštancie počas informatívneho výsluchu rodičov aj odvolací súd považuje rozsah styku v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia za primeraný zohľadňujúci matkou pred súdom prvej inštancie prezentovaný denný režim maloletého. Vzhľadom na útlý vek maloletého bolo preto nevyhnutným upraviť styk otca s maloletým v častejších, aj keď kratších časových intervaloch, čím sa zamedzí pretrhnutiu citových väzieb dieťaťa s otcom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti.

37. Odvolacie námietky matky o ohrození záujmov maloletého A. zo strany otca pre jeho nedostatočnú starostlivosť o maloletého, ktorý nie je zvyknutý tráviť čas bez matky, či nevhodné zaobchádzanie otca s maloletým, tiež jej námietky k rozsahu styku a nevyhnutnosti jej prítomnosti pri styku doposiaľ matkou vôbec osvedčené neboli, a preto ani nemohli byť odvolacím súdom zohľadnené. Naznačujú skôr existenciu partnerského konfliktu rodičov a ich rozdielných predstáv o rodičovskej starostlivosti o maloletého, avšak bez ich náležitého osvedčenia nemôžu byť dôvodom na svojvoľné rozhodovanie matky o styku otca s maloletým. Odvolací súd dopĺňa, že v zhode so súdom prvej inštancie preto nepovažoval prítomnosť matky za vhodnú vzhľadom na vzájomnú narušenú rodičovskú komunikáciu, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že obmedzovanie styku otca s maloletým jej prítomnosťou znamená neprimeraný a nedôvodný zásah nielen do rodičovských práv otca, ale aj zásah do objektívneho práva maloletého dieťaťa vytvárať a budovať si vzťah s otcom. Pokiaľ matka argumentuje tým, že maloletý bez jej prítomnosti môže plakať, táto okolnosť je práve prirodzeným následkom príliš zriedkavých kontaktov maloletého s otcom, ktoré nepostačovali na vytvorenie pocitu dôvery medzi nimi a práve preto sám osebe nemôže byť dôvodom, pre ktorý by malo každé stretnutie prebiehať za prítomnosti matky. Uvedená skutočnosť je len signálom, že kontakty otca s maloletým by mali byť oveľa častejšie než tomu bolo doposiaľ, čomu má slúžiť práve odvolaním napadnuté súdne rozhodnutie najmä za situácie, keď rodičia žili v spoločnej domácnosti s maloletým A. od jeho narodenia XX.XX.XXXX do decembra 2022.

38. K odvolacej námietke matky, že v súčasnej dobe je vedené trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví, kde je poškodenou v dôsledku útokov otca maloletého, ktoré nie je zatiaľ ukončené, o čom mal súd prvej inštancie vedomosť, a preto mal počkať na výsledky vyšetrovania a až potom rozhodovať o neodkladnom opatrení, odvolací súd uvádza, že matkou oznámené správanie sa otca k nej bude predmetom vyšetrovania OR PZ v Bratislave V, OO PZ Bratislava Petržalka – stred. Dané štádium trestného konania neznamena, že skutky, pre ktoré trestné konanie prebieha na základe tvrdení matky, sa skutočne stali, keďže sú predmetom znaleckého dokazovania. Odvolací súd zdôrazňuje, že matkou tvrdené násilné správanie otca vo vzťahu k nej vyhodnocuje iba z pohľadu aktuálne osvedčených skutkových okolností a tieto v miere možnej sekundárnej viktimizácie maloletého v tomto štádiu konania z obsahu spisového materiálu pre odvolací súd nevyplývajú.

39. Vychádzajúc z uvedeného, keďže matka ani v odvolacom konaní neosvedčila žiadne také skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, a ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

40. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

41. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa vyššie citovaného ustanovenia § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nezistil žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

42. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).